

DOI: 10.32844/2222-5374-2020-105-3.19

УДК: 343.226

Грідіна Н. Ю.,

ад'юнкту відділу організації освітньо-наукової підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОТИДІЯ ГЕНДЕРНО ОБУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

В статті доведено, що запобігання гендерно обумовленому насильству як об'єкт адміністративно-правового регулювання являє собою систему, визначених законодавством заходів, які здійснюються відповідними органами з метою припинення такого насильства, надання допомоги постраждалим, забезпечення їх захисту, отримання постраждалими відшкодування завданої шкоди, а також гарантування належного розслідування та притягнення винних до відповідальності. На підставі аналізу чинного законодавства встановлено, що питання протидії гендерно обумовленому насильству знаходяться в полі зору органів державної влади. Наявне нормативно-правове забезпечення охоплює основні напрями такої протидії. Однак статистичні дані, які говорять про зростання кількості випадків гендерно обумовленого насильства зумовлюють необхідність удосконалення механізмів запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також взаємодії суб'єктів, що проводять заходи у вказаній сфері. З'ясовано, що в 2020 році Указом Президента України було постановлено визнати за необхідне невідкладне здійснення заходів, спрямованих на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі. У зв'язку з цим Кабінету Міністрів України було доручено, зокрема: розробку та затвердження державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року; затвердження типової програми для постраждалих осіб, а також удосконалення типової програми для кривдників, надання відповідних методичних рекомендацій щодо реалізації таких програм; забезпечити розроблення законопроектів, спрямованих на встановлення відповідальності за переслідування (сталкінг), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, як насильства за ознакою статі. Наголошено на недостатній ефективності механізму запобігання та протидії насильству за ознакою статі та забезпечення захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства, що становить одну з основних проблем у цій сфері та зумовлює необхідність удосконалення відповідного законодавства.

Ключові слова: *гендерно обумовлене насильство, домашнє насильство, протидія та запобігання, правове регулювання, адміністративно-правове регулювання.*

Актуальність теми. Важливість питань забезпечення гендерної рівності та протидії гендерно-обумовленому насильству постійно зростає в сучасному суспільстві. Як визначено Указом Президента України від 30 вересня 2019 року забезпечення гендерної рівності – це одна з цілей сталого розвитку України на період до 2030 року [1].

В свою чергу запобігання гендерно обумовленому насильству має важливе значення як з точки зору теоретичної науки та захисту інтересів постраждалих осіб, так і виступає каталізатором забезпечення національного інтересу кожної розвиненої країни, оскільки сприяє економічному, соціальному та цивілізаційному розвитку суспільства, збалансуванню прав різних категорій населення, у тому числі і у гендерному контексті [2, с. 216].

Аналіз останніх досліджень. Науково-теоретичною підставою розгляду питань щодо протидії гендерно обумовленому насильству як об'єкт адміністративно-правового регулювання становили праці знаних вчених, які заклали підвалини дослідження прав людини та проблем впровадження гендерної рівності в суспільні відносини. Зокрема, йдеться про таких вітчизняних та зарубіжних учених-правознавців, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, О.І. Безпалова, М.В. Буроменський, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, О.Р. Дашковська, О.В. Джафарова, Д.П. Калянов, М.О. Качинська, А.Т. Комзюк, О.Г. Комісаров, О.В. Лавріненко, К.Б. Левченко, А.С. Олійник, О.В. Петришин, В.Ф. Погорілко, В.В. Романова, О.М. Руднева, М.В. Щелкунова, С.О. Шатрава та інші вчені. Враховуючи наукові нароби у зазначеному напрямі, залишаються не вирішеними ряд питань, серед яких з'ясування аспекту протидії гендерно обумовленому насильству як об'єкт адміністративно-правового регулювання.

Виклад основного матеріалу. Переходячи до розгляду гендерно обумовленого насильства як об'єкту адміністративно-правового регулювання, маємо зазначити, що адміністративно-правове регулювання являє собою один з різновидів правового регулювання. Низка науковців підтримують твердження про те, що адміністративно-правове регулювання – це цілеспрямований вплив норм адміністративного права на суспільні відносини з метою забезпечення за допомогою адміністративно-правових засобів прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства й держави [3, с. 179]. З цією думкою погоджуємося і ми. Отже протидія гендерно-обумовленому насильству як об'єкт адміністративно-правового регулювання потребує сьогодні особливої уваги.

Однак розгляд окреслених питань слід розпочати саме з уточнення понятійно-категоріального апарату у цій сфері. В першу чергу необхідним є дослідження змісту поняття «гендерно обумовлене насильство». Слід зазначити, що в українському законодавстві термін «гендерно обумовлене насильство» не застосовується, замість цього використовуються такі терміни як «домашнє насильство», «насильство в сім'ї», «насильство за ознакою статі». Однак існує низка наукових поглядів на визначення даного поняття.

Як зазначає О.С. Перунова гендерно обумовлене насильство – це негативні діяння однієї особи/групи осіб, викликані статевою приналежністю іншої особи/групи осіб та спрямовані на порушення прав, свобод та можливостей у приватній та/або публічній сферах діяльності жінки/чоловіка через психологічні, фізичні, сексуальні та інші методи впливу [2, с. 219]. У свою чергу, М.О. Качинська зазначає, що гендерно-обумовлене насильство – це протиправні діяння, які вчиняються над особою тому, що вона або він належить до певної статі. Означене правопорушення можна поділити на «публічне» (загальне) та «приватне» (родинне або сімейне) [4, с. 16]. Т.В. Миронюк з цього приводу зазначає, що гендерне

насильство як порушення прав людини – це насильство, що ґрунтується на використанні сили за ознакою статі (словесні образи, погрози, побої, примус до сексуального зв'язку тощо) [5, с. 121]. В той же час, І.О. Грицай у своєму дисертаційному дослідженні надає визначення поняття «гендерно обумовлене насильство», де це дії або бездіяльність однієї особи (групи осіб) щодо іншої (групи осіб), спрямовані на відтворення гендерних ролей у соціумі через погіршення становища чоловіка/жінки в усіх сферах життєдіяльності та призводять до порушення прав людини, підриваючи як здоров'я та гідність індивіда, так і безпеку, економічну, соціальну стабільність нації. Також автор запропонувала закріпити таке визначення на законодавчому рівні [6, с. 8].

Слід також відмітити, що наказом Координаційного центру з надання правової допомоги Міністерства юстиції України було затверджено Гендерну стратегію системи надання безоплатної правової допомоги, в якій визначаються основні терміни та поняття, зокрема, надається визначення поняття «гендерно-обумовлене насильство», де це форма насильства, спрямована проти жінок тому що вони є жінками, або така, що найбільше впливає саме на жінок [7].

Однак, на наш погляд найбільш повним і точним є визначення, яке використовується у програмах розвитку, зокрема Фонду народонаселення ООН. Там визначено, що гендерне насильство – це насильство, яке стосується чоловіків і жінок і жертвами якого переважно є жінки. Воно виникає як наслідок нерівних владних стосунків між жінками і чоловіками. Це насильство, спрямоване проти жінки, тому що вона жінка, чи непропорційно впливає на жінок. Воно стосується (але не вичерпується) фізичної, сексуальної і психологічної шкоди, включно із залякуванням, стражданнями, примусом та/чи позбавленням свободи в сім'ї чи в суспільстві взагалі. Це також стосується насильства, яке чинить чи не зупиняє держава [8, с. 16].

Наступним, переходячи до нормативно-правового забезпечення у сфері запобігання гендерно обумовленому насильству маємо звернути увагу на основні міжнародні документи, що спрямовані на врегулювання зазначених питань. Як відмічає Т.В. Миронюк такий тип насильства, як гендерне було вперше виокремлено ООН в 1993 році в Декларації про викорінення насильства щодо жінок [5, с. 124]. Цією Декларацією було надано визначення терміну «насильство щодо жінок» де це будь-який акт насильства, вчинений на ґрунті статевої ознаки, який спричиняє або може спричинити фізичну, статеvu або психологічну шкоду або страждання жінкам, а також погрози здійснення таких актів, примус або довільне позбавлення волі, будь то в суспільному або особистому житті [9]. В Декларації також надається перелік випадків, які охоплює насильство щодо жінок, із зазначенням, що він не є вичерпним. Крім того, Декларацією визначено низку заходів з протидії такому насильству.

Слід також відмітити, що 15 вересня 1995 року відбулася четверта Всесвітня конференція зі становища жінок. Результатом конференції стала Пекінська декларація [10]. В цій декларації уряди, що взяли участь у конференції констатували, що перейняті рішучістю попереджати й усувати будь-які форми насильства щодо жінок і дівчат. Як зазначає О.С. Ліщинська, одним із найгостріших питань конференції залишалася боротьба з

насильством відносно жінок, збереження якого є однією із перешкод на шляху досягнення мети рівності. Для цього держави зобов'язувалися активно і широкомасштабне проведення кампанії з поширення інформації про існуючі види допомоги жінкам, що постраждали від насильства; організувати вивчення причин і наслідків насилля відносно жінок, а також здійснювати аналіз ефективності ухвалених профілактичних заходів [11].

Варто зазначити також, що 31 жовтня 2000 року була прийнята Резолюція Ради Безпеки ООН «Жінки. Мир. Безпека» [12]. В цій Резолюції Рада безпеки ООН закликає всі сторони у збройних конфліктах здійснювати спеціальні заходи для захисту жінок та дівчат від зумовленого статевою приналежністю насильства, особливо від зґвалтування, інших форм статевої наруги та насильства, в умовах збройного конфлікту. Особливо відмічається те, що держави несуть відповідальність за те, щоб покласти край беззаконню та здійснювати судове переслідування осіб, що винні, зокрема у злочинах, що стосуються сексуального та інших форм насильства щодо жінок та дівчат. У зв'язку з цим підкреслюється необхідність забезпечення того, щоб на ці злочини не розповсюджувалася дія положень про амністії.

Резолюція 60/1, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН «Підсумковий документ Всесвітнього саміту 2005 року» [13] також визначає, що прогрес в інтересах жінок – це прогрес в інтересах усіх. Це зумовлює рішуче сприяння у забезпеченні рівності чоловіків та жінок і викоріненні дискримінації по відношенню до жінок, зокрема, шляхом ліквідації всіх форм дискримінації та насильства щодо жінок, в тому числі шляхом вжиття заходів, спрямованих на боротьбу з беззаконням, та забезпечення захисту цивільних осіб, особливо жінок та дівчат, під час та після закінчення збройних конфліктів.

В Резолюції 1820, прийнятій Радою Безпеки ООН на 5916-му засіданні 19 червня 2008 року зазначається про те, що не дивлячись на неодноразові заяви про засудження насильства щодо жінок та дітей в умовах збройного конфлікту, та заклики до усіх сторін збройних конфліктів негайно покласти край таким діям, вони досі скоюються, причому в окремих випадках систематично та з лякаючою жорстокістю.

11 травня 2011 року була прийнята Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами, або Стамбульська конвенція [14]. Слід відмітити, що у розділі «Сфера застосування Конвенції» наголошується на тому, що сторони заохочуються застосовувати цю Конвенцію до всіх жертв домашнього насильства. Під час виконання положень цієї Конвенції Сторони звертають особливу увагу на жінок – жертв насильства за гендерною ознакою. Також її застосування здійснюється і в мирний час і в ситуаціях збройного конфлікту [14].

Як зазначає Т.В. Миронюк, Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами – це перший юридичний інструмент на європейському рівні, а також один із найперспективніших міжнародних договорів у цій галузі [5, с. 124].

Переходячи безпосередньо до українського законодавства у цій сфері, слід зазначити, що дана Конвенція Україною ще не ратифікована. Однак існує низка нормативно-правових актів, що регламентують протидію гендерному насильству в Україні.

Так у 2005 році з метою досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі було ухвалено Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [15]. Пізніше у 2007 році Постановою Кабінету Міністрів України було затверджено Положення про Міжвідомчу раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми [16].

В 2012 році було ухвалено Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Цей закон визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії дискримінації з метою забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод людини та громадянина [17].

Слід відмітити, що у 2016 році Розпорядженням Кабінету Міністрів України було затверджено Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року [18]. План містить перелік завдань та відповідних заходів на їх виконання, відповідальних виконавців та джерела фінансування цих заходів.

Наступним важливим етапом в процесі протидії гендерно обумовленому насильству є прийняття Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» від 06 грудня 2017 року № 2227-VIII [19]. Цей закон імплементує деякі положення Стамбульської конвенції у національне законодавство, шляхом удосконалення кримінального та кримінального процесуального законодавства України для боротьби з насильством стосовно жінок та домашнім насильством. Відповідно до цього закону Кримінальний кодекс України було доповнено, зокрема, такими статтями як 126-1 «Домашнє насильство», 151-2 «Примушування до шлюбу» та 390-1 «Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників».

07 грудня 2017 року було ухвалено Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» [20], яким визначено організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству та основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та закріплено перелік спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству.

Також цим законом було внесені зміни та доповнено Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», та встановлено, що насильство за ознакою статі – це діяння, спрямовані проти осіб через їхню стать, або поширені в суспільстві звичаї чи традиції (стереотипні уявлення про соціальні функції (становище, обов'язки тощо) жінок і чоловіків), або діяння, що стосуються переважно осіб певної статі чи зачіпають їх непропорційно, які завдають фізичної, сексуальної, психологічної або економічної шкоди чи страждань, включаючи погрози таких дій, у публічному або приватному житті.

Крім того, зазначеним законом внесені зміни до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та доповнено новим розділом – VI, який присвячено саме питанням запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

В 2018 році було схвалено Концепцію Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року [21]. В концепції наголошується на існуванні гострих соціальних проблем, таких як домашнє насильство та насильство за ознакою статі та наводиться відповідна статистика. Серед шляхів розв'язання вказаних проблем вказано про необхідність удосконалення законодавства про адміністративну та кримінальну відповідальність посадових осіб за нехтування службовими обов'язками щодо запобігання, розслідування, переслідування та покарання за скоєння, зокрема, насильства за ознакою статі.

Однак не дивлячись на наявну нормативно-правову базу, та сформовані шляхи вирішення проблем запобігання та протидії гендерно-зумовленому насильству в 2020 році Указом Президента України [22] було постановлено визнати за необхідне невідкладне здійснення заходів, спрямованих на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі. У зв'язку з цим Кабінету Міністрів України було доручено, зокрема: розробку та затвердження державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року; затвердження типової програми для постраждалих осіб, а також удосконалення типової програми для кривдників, надання відповідних методичних рекомендацій щодо реалізації таких програм; забезпечити розроблення законопроектів, спрямованих на встановлення відповідальності за переслідування (сталкінг), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, як насильства за ознакою статі.

В цей же час було затверджено Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року [23]. Метою зазначеного Плану є, зокрема, створення умов для забезпечення системної протидії насильству за ознакою статі. Серед стратегічних цілей Плану забезпечення захисту від насильства за ознакою статі, сексуального насильства (в умовах збройного конфлікту та в мирний час); формування системи міжвідомчого виявлення та реагування для забезпечення комплексного захисту та доступу до правосуддя осіб, які постраждали від такого насильства; забезпечення функціонування ефективних механізмів запобігання насильству за ознакою статі.

Також маємо зазначити, що наразі готується до другого читання проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі». Даний законопроект розроблено з метою удосконалення правового регулювання притягнення до відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування, а також практичної реалізації права постраждалої особи на відшкодування

матеріальних збитків і моральної шкоди, завданих внаслідок домашнього насильства [24].

Висновок. Враховуючи викладене маємо зазначити, що питання протидії гендерно обумовленому насильству знаходяться в полі зору органів державної влади. Наявне нормативно-правове забезпечення охоплює основні напрями такої протидії. Однак недостатня ефективність механізму запобігання та протидії насильству за ознакою статі та забезпечення захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства залишається однією з основних проблем у цій сфері. Необхідність удосконалення відповідного законодавства є запорукою запровадження дієвого механізму протидії гендерно обумовленому насильству.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
2. Перунова О. С. Гендерно обумовлене насильство: поняття та ознаки. *Правове життя сучасної України* : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.). Одеса : Гельветика, 2020. Т. 1. С. 216–220.
3. Сокурєнко В. В. Поняття адміністративно-правового регулювання у сфері оборони. *Visegrad Journal on Human Rights*, 2014 № 2. С. 177–182.
4. Качинська М.О. Гендерно-обумовлене насильство. *Право і суспільство*. 2017. № 2. ч. 2. С. 14–16.
5. Миронюк Т.В. Правове регулювання запобігання гендерному насильству. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 3 (108). С. 121–132.
6. Грицай І.О. Принцип гендерної рівності та механізм його забезпечення: теоретико-правовий аспект : автореф. дис. д-ра юрид. наук, Дніпро, 2018 42 с.
7. Про затвердження Гендерної стратегії системи надання безоплатної правової допомоги : наказ Координаційного центру з надання правової допомоги Мінюст України від 22.11.2018 № 95 URL: <http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/nakaz-KTS-vid-22.11.2018-95.pdf>.
8. Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери. Київ, 2017. 172 с.
9. Декларация об искоренении насилия в отношении женщин (Провозглашена резолюцией 48/104 Генеральной Ассамблеи от 20 декабря 1993 года) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_506#Text.
10. Пекінська декларація, прийнята на четвертий Всесвітній конференції зі становища жінок 15 вересня 1995 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text.
11. Ліщинська О.С. Четверта Всесвітня конференція зі становища жінок: на шляху в XXI століття. *Наука. Релігі. Суспільство*. 2009. № 3. С. 59–63.
12. Резолюция 1325 (2000), принята Советом Безопасности на его 4213-м заседании, 31 октября 2000 года URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_669#Text.

13. Резолюція 60/1, прийнята Генеральною Ассамблеєю Організації Об'єднаних Націй, «Итоговый документ Всемирного саммита 2005 года» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_e56#Text.

14. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами, або Стамбульська конвенція від 11 травня 2011 року. URL: <https://rm.coe.int/1680093d9e>

15. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>.

16. Про консультативно-дорадчий орган з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми : постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 № 1087 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2007-%D0%BF#Text>.

17. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5207-17>.

18. Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 113-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-2016-%D1%80#Text>.

19. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами : Закон України від 06.12.2017 № 2227-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19#Text>.

20. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>.

21. Концепція Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 728-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2018-%D1%80#Text>.

22. Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства : Указ Президента України від 21.09.2020 № 398/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398/2020#Text>.

23. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1544-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>.

24. Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=3908-1&skl=10.

N. Hridina

COMBATING GENDER-BASED VIOLENCE AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION

The article proves that the prevention of gender-based violence as an object of administrative and legal regulation is a system of measures defined by law, which are carried out by the relevant authorities to stop such violence, provide assistance to victims, ensure their protection, victims receive compensation, and also ensuring proper investigation and prosecution of the perpetrators. Based on the analysis of the current legislation, it is established that the issues of combating gender-based violence are in the field of view of public authorities. The available legal framework covers the main areas of such counteraction. However, statistics that show an increase in the number of cases of gender-based violence necessitate the improvement of mechanisms for preventing and combating gender-based violence, as well as the interaction of actors in this area. It was found that in 2020, the Decree of the President of Ukraine decided to recognize the need for immediate implementation of measures aimed at protecting the rights and interests of victims of domestic violence and gender-based violence. In this regard, the Cabinet of Ministers of Ukraine was instructed, in particular: to develop and approve a state social program to prevent and combat domestic violence and gender-based violence until 2025; approval of a standard program for victims, as well as improvement of a standard program for offenders, providing appropriate guidelines for the implementation of such programs; ensure the development of bills aimed at establishing liability for harassment (stalking), including through the use of electronic means of communication, such as gender-based violence. The lack of effectiveness of the mechanism for preventing and combating gender-based violence and ensuring the protection of the rights of victims of such violence is emphasized, which is one of the main problems in this area and necessitates the improvement of relevant legislation.

Keywords: *gender-based violence, domestic violence, counteraction and prevention, legal regulation, administrative-legal regulation.*